

İstanbul, 04.09.2018

**ALFA
GENELGE
2018/32**

Konu : İhracat Bedellerinin Yurda Getirilme Zorunluluğu Yeniden Getirildi.

Bilindiği üzere, Türk parasının kıymetini korumak amacıyla,

- Türk parasının yabancı paralar karşısındaki değerinin belirlenmesine,
- döviz ve dövizli temsil eden belgelere (menkul değerler ve diğer sermaye piyasası araçları dahil) ilişkin tüm işlemler ile
- dövizlerin tasarruf ve idaresine,
- Türk parası ve Türk parasını temsil eden belgelerin (menkul değerler ve diğer sermaye piyasası araçları dahil) ithal ve ihracına,
- kıymetli maden, taş ve eşyalara ilişkin işlemlere,
- **ihracata,**
- ithalata,
- özelliği olan ihracat ve ithalata,
- görünmeyen işlemlere,
- sermaye hareketlerine

ilişkin kambiyo işlemlerine ait düzenleyici, sınırlayıcı esaslar “**Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karar**” ile tayin ve tespit edilmiştir.

Bu Karar'a ve bu Karar'ın uygulanması amacıyla Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakanlık'ça yayımlanacak tebliğlere muhalefet 1567 sayılı “**Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun**”la ek ve tadillerine muhalefet sayılmaktadır.

Kambiyo düzenlemeleri olarak adlandırılabilir mevzuat da yukarıda belirtilen Kanun, Kararname ve bunlara istinaden düzenlenen Tebliğ ve Merkez Bankası Genelgelerinden oluşmaktadır.

32 sayılı Kararın **2008** yılında değiştirilmeden önce uygulanmakta olan “**Dış Ticaret**” bölümü altındaki 8’inci maddesi hükmü uyarınca; ticari amaçlarla **ihraç edilen malların bedelinin**, 32 sayılı Kararda öngörülen özel haller ile Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakanlıkça uygun görülen mücbir sebeplerden kaynaklanan gecikmeler haricinde, **fiili ihraç tarihinden itibaren en çok 180 gün içinde** ihracatçılar tarafından **yurda getirilerek** bankalara veya özel finans kurumlarına, ihracat bedeli Türk parası ise tevsik edilmesi, **döviz ise satılması** zorunluluğu vardı. Keza, anılan ihracat dövizlerinin en az **% 70’inin** fiili ihraç tarihinden itibaren **90 gün içinde** getirilerek bankalara veya özel finans kurumlarına satılması halinde bakiye **% 30’una** tekabül eden kısmı üzerinde ihracatçı serbestçe tasarruf edebilmekteydi. Ancak, 08.02.2008 tarih ve 26781 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan ve 32 Sayılı Kararda Değişiklikler yapan **2008/13186**

sayılı **Karar**la yukarıda belirtilen uygulamada değişiklik yapılmış ve ihrac bedellerinin yurda getirilme zorunluluğu kaldırılmıştı.

Anılan değişiklikte; ihtiyaç duyulması halinde Bakanlıkça, ihracat bedellerinin yurda getirilmesine ilişkin düzenleme yapılabileceği belirtilmekteydi. Hazine ve Maliye Bakanlığı bu yetkiye dayanarak, ”**ihracat bedellerinin yurda getirilmesi**” konusunda düzenleme yapmış ve buna ilişkin **2018-32/48** sayılı **Tebliğ** 4 Eylül 218 tarihli Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Anılan Tebliğe göre;

- Türkiye’de yerleşik kişiler tarafından gerçekteştirilen ihracat işlemlerine ilişkin bedeller, ithalatçının ödemesini müteakip doğrudan ve gecikmeksizin ihracata aracılık eden bankaya transfer edilecek veya getirilecektir. **Bedellerin yurda getirilme süresi fiili ihrac tarihinden itibaren 180 günü geçemeyecektir.** Keza, **söz konusu bedellerin en az %80’inin bir bankaya satılması zorunludur.**
- İhracat işlemlerine ilişkin bedeller aşağıdaki ödeme şekillerinden birine göre yurda getirilebilir:
 - a) Akreditifli Ödeme,
 - b) Vesaik Mukabili Ödeme,
 - c) Mal Mukabili Ödeme,
 - d) Kabul Kredili Akreditifli Ödeme,
 - e) Kabul Kredili Vesaik Mukabili Ödeme,
 - f) Kabul Kredili Mal Mukabili Ödeme,
 - g) Peşin Ödeme.
- İhracat bedellerinin beyan edilen Türk parası veya döviz üzerinden yurda getirilmesi esas olup, Türk parası üzerinden yapılan ihracat karşılığında döviz getirilmesi mümkündür.
- İhracat bedelinin yolcu beraberinde efektif olarak yurda getirilmesi halinde gümrük idarelerine beyan edilmesi zorunludur.

Anılan Tebliğ **4 Eylül 2018** tarihi itibariyle yürürlüğe girmiş olup, Tebliğ hükümleri yürürlük tarihinden itibaren **6 ay süresince geçerlidir.**

Türkiye’de yerleşik kişilerce **bu Tebliğin yürürlükte bulunduğu süre içinde fiili ihracı gerçekteştirilen ihracat işlemlerine ilişkin** bedel getirme süresinin bu Tebliğin yürürlükten kalktığı tarihten sonra sona ermesi halinde bu Tebliğ hükümleri uygulanmaya devam edilecektir. *(Anılan Tebliğde, bu Tebliğin yürürlük tarihinden önce fiili ihracı yapılmış olan ihracatların bedelinin getirme zorunluluğu konusunda açıklama yapılmamış olmakla birlikte, **kanımızca**, anılan ihracatlara bu Tebliğle getirilen düzenlemeler uygulanamaz. Dolayısıyla, anılan ihracatların bedellerinin Türkiye’ye getirilmesi zorunluluğu yoktur ve bu bedellere serbestçe tasarruf edilebilir. Ancak, Kambiyo Mevzuatı açasından ihracat bedellerine serbestçe tasarruf edilebilmesi bu alacakların tahsil edilmeyeceği anlamına gelmemektedir. Başka bir deyişle, ihracat alacakları tahsil edildiğinde, bu tutarlar yurda getirilmese bile, yasal defterlerde tahsilata ilişkin kayıtlar yapılmalı ve bu tutarlara gerçekte ne şekilde tasarruf ediliyorsa ona göre yasal kayıtlara alınmalıdır. Örneğin; bu tutarlar yurt dışındaki bir bankada tutuluyorsa, ya da yurt dışından yapılan mal ve hizmet alımlarında kullanılmışsa*

ya da ortak ya da ortakların ya da teşebbüs sahibinin şahsi hesabına aktarılmışsa duruma uygun muhasebe kayıtları yapılmalıdır. Yapılacak bu işlemlerin özellikle vergi kanunları uyarınca tevsikine ve yabancı para cinsinden olanların vergi kanunları çerçevesinde değerlemesinin yapılmasına da özen gösterilmelidir.)

Anılan Tebliğde yer alan diğer düzenlemeler de şöyledir:

- **Özelliği Olan İhracat**

(1) Yurt dışına **müteahhit firmalarca yapılacak ihracatın bedelinin 365 gün içinde** yurda getirilerek bir bankaya satılması zorunludur.

(2) **Konsinye** yoluyla yapılacak ihracatta bedellerin **kesin satışı müteakip**; uluslararası fuar, sergi ve haftalara bedelli olarak satılmak üzere gönderilen malların bedellerinin ise gönderildikleri fuar, sergi veya haftanın bitimini müteakip **180 gün içinde** yurda getirilerek bir bankaya satılması zorunludur.

(3) İlgili mevzuat hükümlerine göre yurt dışına **geçici ihracı** yapılan malların verilen süre veya ek süre içinde yurda getirilmemesi veya bu süreler içerisinde satılması halinde satış bedelinin **süre bitiminden veya kesin satış tarihinden itibaren 90 gün içinde** yurda getirilerek bir bankaya satılması zorunludur.

(4) Yürürlükteki İhracat Rejimi ve Finansal Kiralama (leasing) Mevzuatı çerçevesinde **kredili veya kiralama yoluyla yapılan ihracatta**, ihracat bedelinin kredili satış veya kiralama sözleşmesinde belirlenen **vade tarihlerini izleyen 90 gün içinde** yurda getirilerek bankalara satılması zorunludur.

- **Peşin döviz**

(1) Peşin döviz karşılığında ihracatın **24 ay içinde gerçekleştirilmesi** zorunludur. Dâhilde İşleme İzin Belgesi ve Vergi, Resim ve Harç İstisna Belgesi kapsamında ihracat, ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetlerle ilgili olarak sağlanan peşin dövizlerin kullanım süresi belge süresi (ek süreler dahil) kadardır.

(2) Tamamı tek seferde iade edilmeyen veya süresi içinde ihracatı gerçekleştirilemeyen peşin dövizler prefinansman hükümlerine tabi olur. Prefinansman hükümlerine tabi hale gelen peşin dövizlerin, ihracat taahhüt sürelerinin ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde uzatılması halinde, alıcının muvafakat etmesi kaydıyla kullanım süreleri de verilen ek süre kadar uzatılmış sayılır.

- **İhracat işlemlerinde sorumluluk**

(1) İhraç edilen malların bedelinin süresinde yurda getirilerek, bankalara satılmasından ve ihracat hesabının süresinde kapatılmasından **ihracatçılar** sorumludur.

(2) Alacak hakkının satın alınması suretiyle ticari riskin bankalar veya faktoring şirketlerince üstlenilmesi durumunda, ihracat bedelinin yurda getirilmesi ile ilgili sorumluları belirlemeye Hazine ve Maliye Bakanlığı yetkilidir.

(3) İhracata aracılık eden bankalar ihracat bedellerinin yurda getirilmesini ve satışının yapılmasını izlemekle yükümlüdür.

- **İhracat bedelinden indirimler**

(1) İhracatla ilgili navlun, sigorta primi, komisyon, ardiye, depolama, antrepo, gümrük resmi, harç ve faktoring masrafları ile uluslararası para piyasalarında geçerli faiz oranlarını geçmemek üzere iskonto giderleri gibi masraflar için yapılacak indirimler ile konsinyasyon yoluyla ihraç edilen mallarla ilgili nakil, muhafaza, bakım ve fümügasyon, rafa (maniplasyon), satış ve benzeri masrafların ihracat bedelinden mahsubu veya görünmeyen işlemlere ilişkin hükümler çerçevesinde döviz transferi talepleri bankalarca incelenip sonuçlandırılır.

(2) Ticari teamüllerin gereği olarak satış akdinde veya akreditiflerde ayrıca varış yerinde tartı ve analiz yapılması şartı bulunuyorsa, tartı ve analiz sonucunda tespit edilen vezin noksanlığı veya kalite farkı ile ekspertiz ve tahkim ücretleri ve rafa (maniplasyon) masraflarının (hariçteki gözetme şirketleri ücretleri dahil) mal bedelinden mahsubu veya görünmeyen işlemlere ilişkin hükümler çerçevesinde döviz transferi talepleri bankalarca incelenip sonuçlandırılır.

(3) Bedel getirme süreleri içinde yurda getirilen ihracat bedelleri; ihracatçının ithalat bedelleri, sermaye hareketlerine ilişkin ödemeleri, görünmeyen işlemlere ilişkin giderleri ve transit ticaretinin alış bedeli ile söz konusu süreler içinde bankalarca mahsup edilebilir.

(4) Dış ticaret mevzuatı hükümleri çerçevesinde gerçekleştirilen mal ihraç ve ithalinde, tarafların aynı kişiler olması ve ihraç bedellerinin yurda getirilme süresi içinde kalınması kaydıyla, mal ihraç ve ithal bedellerinin bankalarca mahsubu mümkündür.

(5) Üçüncü ve dördüncü fıkrada belirtilen haller dışında kalan talepler Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından incelenip sonuçlandırılır. **İhracat bedellerinden mahsuba izin verilen hallerde, ihracat bedelleri süresi içinde yurda getirilmiş sayılır.** Mahsuba tabi tutulan kısım için mahsup tarihinde geçerli döviz alış kuru üzerinden döviz alım ve satım belgeleri düzenlenir.

- Hesap kapatma, ihbar ve ek süre

(1) Ticari amaçla mal ihracında, bedelleri yurda getirilme süresi içinde gelen ihracat ile ilgili hesaplar aracı bankalarca kapatılır.

(2) Süresi içinde kapatılmayan ihracat hesapları aracı bankalarca 5 iş günü içinde muamelenin safhalarını belirtecek şekilde yazılı olarak ilgili Vergi Dairesi Başkanlığına veya Vergi Dairesi Müdürlüğüne ihbar edilir.

(3) İlgili Vergi Dairesi Başkanlığınca veya Vergi Dairesi Müdürlüğünce, ihbarı müteakip 10 iş günü içinde ilgililere hesapların kapatılmasını teminen 90 gün süreli ihtarname gönderilir. Bu süre içinde hesapların kapatılması veya 9 uncu maddede belirtilen mücbir sebep hallerinin ya da haklı durumun belgelenmesi gereklidir.

(4) Mücbir sebeplerin varlığı halinde, mücbir sebebin devamı müddetince altışar aylık dönemler itibarıyla ilgili Vergi Dairesi Başkanlığınca veya Vergi Dairesi Müdürlüğünce ek süre verilir.

(5) Mücbir sebep halleri dışında kalan haklı durumların varlığı halinde, hesapların kapatılmasına ilişkin altı aya kadar olan ek süre talepleri, firmaların haklı durumu belirten yazılı beyanına istinaden üçer aylık devreler halinde ilgili Vergi Dairesi Başkanlığınca veya Vergi Dairesi Müdürlüğünce, altı aylık süreden sonraki ek süre talepleri Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından incelenip sonuçlandırılır.

Anılan Tebliğın uygulanmasına yönelik Bakanlıkça belirlenecek usul ve esaslar **Merkez Bankasınca** ilan edilecek olup, uygulamada anılan ilanların da dikkate alınması gerekecektir.

Saygılarımızla,

ALFA YMM LTD.ŞTI.